

DR NIKOLA MAJNARIĆ (1885 — 1966)

Naša je klasična filologija ove godine pretrpjela težak i nena-
knadiv gubitak smrću Nestora jugoslavenskih klasičnih filologa, dra
Nikole Majnarića, akademika i sveučilišnog profesora u m. U 81.
godini života, 4. juna 1966. zauvijek nas je ostavio savjestan i neumoran
pregalac na polju klasične filologije. Iako u poodmakloj dobi, naučno
je radio do pred samu smrt i stvarao planove za nove radne zadatke.
Posebno je pak ŽIVA ANTIKA time izgubila jednoga od svojih
dugogodišnjih urednika, koji je svoju uredničku dužnost obavljao zna-
lački, savjesno i predano sve od njezina pokretanja god. 1950.

Nikola Majnarić rođen je 30. novembra 1885. u Ravnoj Gori, u
Gorskom Kotaru, od oca Nikole, općinskog bilježnika pa načelnika, i
majke Marije, rođene Prettner, učiteljice*. Kako je u 12. godini života
izgubio oca, svu je brigu i za njega i još sedmero djece preuzela sama
majka sa svojom skromnom učiteljskom plaćom. Često je u razgo-
voru isticao kako se mnogo namučila dok je svoju djecu postavila na
vlastite noge. On je to znao cijeniti pa je sve do njezine smrti bio prema
njoj veoma pažljiv i nježan. Iako je najveći dio života proveo u Zagrebui
ostao je trajno povezan sa svojim rodnim krajem. Proučavao je tamošnj,
govor i o tome objavio tri vrijedna rada.

Završivši osnovnu školu u Ravnoj Gori, gimnaziju je polazio u
Senju, gdje je god. 1904. s odličnim uspjehom položio ispit zrelosti.
Iste godine upisao se na Filozofski fakultet u Zagrebu i tu je studirao
klasičnu filologiju sedam semestara, a osmi u Beču, kamo je zajedno
s mnogim drugovima bio prešao napustivši zbog političkih prilika Za-
grebačko sveučilište. God. 1908. položio je profesorski ispit iz hrvatskoga
i talijanskoga kao pomoćnih, a god. 1909. iz grčkoga i latinskoga kao
glavnih predmeta.

Već u jesen god. 1908. postavljen je za suplenta na bivšoj Do-
njogradskoj gimnaziji u Zagrebu, gdje je službovao punih 16 godina,
sve do prijelaza na Filozofski fakultet. Samo je školsku godinu
1909/10 proveo kao profesor na Gornjogradskoj gimnaziji.

God. 1910. oženio se Slavicom Rožić, kćerkom Vatroslava Ro-
žića, poznatog sakupljača barbarizama u našem književnom jeziku.

---

* Sastavljajući ovaj nekrolog i bibliografiju radova Nikole Majnarića po-
služio sam se podacima koje je on sam zapisao. Ljubavno mi ih je stavila na
raspolaganje njegova kći Blanka Ritmanić, na čemu joj se i ovdje srdačno
zahvaljujem.

Znanstvenim radom počeo se baviti kao mlad gimnazijski profesor. Od dvaju klasičnih jezika više ga je privlačio grčki nego latinski a osobit je afinitet osjećao prema grčkoj sintaksi. Plod toga znanstvenog interesa bila je rasprava *Paratetičke relativne rečenice kao finalne u Homera*, koja je prihvaćena kao doktorska disertacija, te je god. 1. 14. promoviran na čast doktora filozofije na Zagrebačkom sveučilištu. Kad je izbio prvi svjetski rat, bio je mobiliziran pa se istom god. 1917. vratio na svoje mjesto u Donjogradskoj gimnaziji u Zagrebu. Na poticaj profesora Augusta Musića počeo je god. 1919. proučavati Homerove poredbe. Opsežnom raspravom *Poraba vremena i načina u poredbama Homerovima* habilitirao se god. 1922. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu iz gramatike grčkog jezika i epske poezije grčke. Tada mu je kao privatnom docentu snižen broj sati na gimnaziji na osam sedmično da bi imao više vremena da se naučno razvija u svojoj struci.

Kad je profesor A. Musić bio umirovljen, na prijedlog profesora Đure Körblera god. 1925. Majnarić je izabran za izvanrednog profesora grčke klasične filologije naslijedivši katedru svoga učitelja s kojim su ga povezivali ne samo zajednički znanstveni interesi nego i prisni i srdačni prijateljski odnosi.

Za ljetni semestar škol. god. 1925/26 dobio je dopust i državnu pomoć za studentski boravak u inozemstvu. To je vrijeme proveo na sveučilištima u Berlinu, Leipzigu, Halle-u, Pragu i Beču proučavajući tamošnje uređenje klasičnih seminara i slušajući predavanja eminentnih predstavnika klasične filologije, osobito grčke: u Berlinu Wilamowitza, Nordena, Jägera, G. Mayera i Noacka; u Leipzigu Bethea, Heinzea, Körtea; u Halle-u Diehla i Kerna; u Pragu Groha i Jiranija; u Beču Arnima, Kretschmera i Gomperza. To mu je studentsko putovanje, kako je sam govorio, bilo vrlo dobra priprema za vlastiti nastavnički posao na fakultetu.

Kad je god. 1927. umro profesor Đ. Körbler, katedra latinskog jezika ostala je neko vrijeme vakantna, pa je Majnarić kao jedini predstavnik klasične filologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu morao voditi brigu i o toj katedri. Držao je predavanja iz latinske sintakse, vodio latinski seminar i ispitivao kandidate iz oba klasična jezika.

Dvaput je putovao u Grčku, god. 1928. i 1930, i posjetio sva važnija mjesta: Atenu, Mikenu, Tirint, Epidaur, Delfe, Olimpiju i Spartu.

O svojem trošku štampao je god. 1928. raspravu *Prilog nauci o finalnim rečenicama u grčkom jeziku*, u kojoj je proširio probleme obrađene u svojoj disertaciji. Istom području pripada i njegova radnja *Najnovija tumačenja Homerovih poredaba promatrana s formalne i sintaktičke strane*, objavljena u *Šišićevu zborniku* god. 1929. Na prijedlog profesora V. Hoffillera i S. Trotscha izabran je god. 1930. za redovnog profesora na svojoj katedri. God. 1931. prisustvovao je Drugom kongresu slavenskih klasičnih filologa u Pragu i tom prilikom sklopio brojne znanstvene veze sa češkim, poljskim i bugarskim klasičnim filolozima koje je održavao sve do drugoga svjetskog rata. Svome učitelju, profesoru A. Musiću, posvetio je o njegovoj sedamdeset i

petoj godišnjici god. 1932. raspravu *Sofoklovi Sljednici* koju je također štampao na vlastiti trošak. Na taj rad, u kojem se pretresaju svi važniji problemi te nepotpuno sačuvane Sofoklove satirske igre, osvrnuli su se pohvalnim referatima brojni znanstveni radnici u našoj zemlji, a i u inozemstvu.

God. 1933. učestvovao je u Trećem internacionalnom kongresu lingvista u Rimu te je tom prilikom posjetio i druge važnije gradove Italije. Slijedeće godine prisustvovao je IV Bizantološkom kongresu u Sofiji. Poslije kongresa razgledao je glavna mjesta Bugarske i posjetio Carigrad. Na povratku teško je obolio od upale pluća i odležao gotovo mjesec dana u sanatoriju u Sofiji. Posljednji put bio je u inozemstvu god. 1939. kad je boravio u Pragu i Brnu da pobliže upozna uređenje tamošnjih seminara za klasičnu filologiju.

U RADU Jugoslavenske akademije izišla je god. 1938. njegova rasprava *Menandrovi Parničari* za koju je, među ostalim, dobio laskava priznanja u pismima Jensena, Körtea i Thierfeldera, koji su se upoznali s njezinim sadržajem preko Akademijina *Bulletin international*, liv. 11 (1939). U toj raspravi Majnarić ispituje tekst i s formalne i sa sadržajne strane, domišlja se sadržaju izgubljenih dijelova, istražuje diobu stihova među pojedina lica, tumači nejasna mjesta, bavi se scenskim pitanjima i datiranjem te najbolje sačuvane Menandrove komedije do nedavno pronađenog potpunog *Dyskolosa*.

Nakon oslobođenja, u srpnju god. 1945. imenovan je povjerenikom Ministarstva prosvjete NR Hrvatske na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Tu je delikatnu dužnost, do izbora novoga dekana, vršio valjano i savjesno s mnogo takta. Iste godine bio je član komisije za priznavanje diploma i ispita na Filozofskom fakultetu. I taj je zadatak obavio s mnogo objektivnosti i uvidavnosti. U junu god. 1946. izabran je jednoglasno za dekana Filozofskog fakulteta. U vođenju te ustanove stekao je potpuno povjerenje i duboko poštovanje svih članova Vijeća i ostalog osoblja.

God. 1948. izabran je u Matici hrvatskoj za urednika zbirke GRČKI I RIMSKI KLASICI. Bio je i član upravnog odbora te najstarije hrvatske kulturne ustanove. U Matici je priredio za štampu prijevod Kolomana Raca Aristofanovih komedija i izabranih komedija Plautovih. Na poticaj te ustanove prihvatio se prevođenja fragmenata grčkih filozofa Leukipa, Demokrita i Heraklita. God. 1949. izabran je za dopisnog člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, gdje je, uz ostalo, preuzeo i uredništvo zbirke HRVATSKI LATINISTI. Kad su se god. 1950. na poticaj profesora Mihaila Petruševskog iz Skoplja, sastali u Zagrebu predstavnici svih katedara klasične filologije u Jugoslaviji radi pokretanja zajedničkog časopisa za klasičnu filologiju u širem smislu i kad je rođen ovaj časopis, koji je na prijedlog profesora Milana Budimira iz Beograda dobio naziv ŽIVA ANTIKA, profesor Majnarić izabran je tom prilikom za urednika za područje Hrvatske. Na toj dužnosti zatekla ga je i smrt.

God. 1952. izabran je za pravog člana Jugoslavenske akademije, u koje radu aktivno djeluje do kraja života, i to u Odjelu za filolo-

giu. Zbog njegove djelatnosti na polju grčke klasične filologije „Znanstveno društvo u Ateni“ izabralo ga je god. 1957. za svoga počasnog člana. Iste godine, u suradnji s profesorom Otonom Gorskim, prijateljem iz studentskih dana, izdao je *Grčko-hrvatskosrpski rječnik*, izrađen na osnovu Žepić-Krkljuševa rječnika, ali u povećanom opsegu. Sam je obradio dio Rječnika od K (κλόνος) – Ω.

Navršivši sedamdesetu godinu života, predao je, iz vlastite pobude, molbu za mirovinu, na temelju koje je 1. januara 1956. i umirovljen. Zamoljen od Vijeća Filozofskog fakulteta, ostao je na svojoj katedri kao honorarni redoviti profesor do 14. septembra 1958. kada se potpuno povukao s fakulteta nakon punih 50 godina nastavničke službe, od kojih 33 na tom fakultetu.

Odlazak u mirovinu samo je pojačao njegovu aktivnost u znanstvenom radu kojemu se sada potpuno predaje. U prvom redu proširuje i produbljuje svoja metrička istraživanja. Rezultate toga izložio je u nekoliko radova objavljenih u ŽIVOJ ANTICI.

Znanstveni rad Nikole Majnarića na području grčke klasične filologije obuhvaća do god. 1939. uglavnom dva područja: grčku modalnu sintaksu i interpretaciju onih djela grčkih pisaca koja su u novije vrijeme pronađena na egipatskim papirusima. Nastavljaajući rad svoga učitelja A. Musića, napisao je tri rasprave o Homerovim poredbama i jednu o finalnim rečenicama. S drugog je područja objavio vrijedne radnje o Sofoklovim *Sljednicima* i Menandrovim *Parničarima*. God. 1940. prelazi on i na druga područja svoje struke: na grčku filozofiju i metriku. Osim vrijednih radova o pojedinim metričkim problemima, izradio je i priručnik *Grčka metrika*, prvo djelo takve vrste kod nas. U njemu su obrađeni svi važniji grčki stihovi i dodane brojne metričke analize. Metrici je nadodana i ritmička proza.

Smatrajući da grčka i rimska književnost stvaraju usku cjelinu, povremeno se bavio i rimskim piscima pa je objavio tri priloga i iz latinske filologije (*Gaj Julije Cezar i naši krajevi*, *Kvint Horacije Flak*, *Vergilijev utjecaj kod prevodenja Homerovih poredbama u Kunićevu prijevodu Ilijade*). Izradio je i nekoliko dobrih prijevoda, osobito s područja grčke filozofije (Teofrastovi *Karakter*i, fragmenti Leukipa, Demokrita i Heraklita). Za potrebe srednje škole priredio je nekoliko vrijednih udžbenika (*Homer*, *Herodot*, *Demosten*, *Musićeva Grčka gramatika* i *Nacrt grčkih i rimskih starina*).

Glavne su osobine njegova rada tačnost, jasnoća i uvjerljivost. S jednakom akribijom prilazi rješavanju i krupnih i sitnih filoloških problema. S istančanim darom opažanja kod njega je povezan strog i logičan način zaključivanja. Posebno treba istaći da je bio vrstan znalac našeg jezika.

U nastavničkom radu bio je ne samo dobar predavač nego i savjestan pedagog. Kao malo tko volio je svoj nastavnički poziv u kojemu se jasno isticala i njegova ljubav prema omladini.

Po prirodi tih i dosta povučen, odlikovao se skromnošću zbog koje je izbjegavao svako isticanje vlastite osobe. Zato nije pristao da se u ovom časopisu proslavi njegova 70-godišnjica, zato je ove godine na

sjednici Odjela za filologiju u Jugoslavenskoj akademiji odlučno odbio ponudu da bude predložen kao kandidat za nagradu „Božidara Adžije“ za životno djelo.

Za njim iskreno žale brojne generacije njegovih đaka kojima je ulijevao smisao za ljepotu i vrednote helenskoga duha, žale brojni kolege i prijatelji s Filozofskog fakulteta i Akademije u Zagrebu, žale brojni poštovatelji u čitavoj našoj zemlji koji su u njemu cijenili i učesnjava i čestita, plemenita čovjeka.

Svojim životom i radom Nikola Majnarić osigurao je sebi trajnu uspomenu, a praznina koja je ostala za njim ostat će dugo nepopunjena.

Zagreb.

V. Gortan.

BIBLIOGRAFIJA RADOVA NIKOLE MAJNARIĆA

1. F. Sommer, *Sprachgeschichtliche Erläuterungen für den griechischen Unterricht*. Referat, Nastavni vjesnik XXVI (1918), str. 306 i d.
2. E. Drerup, *Die Griechen von heute*. Referat, Nastavni vjesnik XXVI (1918), str. 502 i d.
3. P. Boesch, *Lateinische Wortfamilien in Auswahl*. Referat, Nastavni vjesnik XXVII (1919), str. 155 i d.
4. Wohlrab—Lamer, *Die altklassische Welt*. Referat, Nastavni vjesnik XXVII (1919), str. 201 i d.
5. A. Musić, *Gramatika grčkoga jezika*. Prikaz i ocjena, Nastavni vjesnik XXVIII (1920), str. 377 i d., str. 436 i d.
6. *Poraba vremena i načina u poredbama Homerovima*, Rad JAZU 227, 1923, str. 231—331.
7. *Jedna zanimljiva sintaktička pojava u ravnogorskom narječju*, Južnoslovenski filolog III (1923), str. 35 i d.
8. *Izbor iz Homerove Ilijade i Odiseje*, Zagreb 1923; 2. popunjeno izdanje Zagreb 1941.
9. *Razvitak teorije o padežima*, Glasnik Proforskog društva IV (1924), str. 198 i d., str. 327 i d.
10. *Neke novije teorije o padežima*, Glasnik Proforskog društva V (1925), str. 82 i d.
11. *Prilog nauci o finalnim rečenicama u grčkom jeziku (Rečenice s konjunkcijom tzv. u Homera)*, Zagreb 1928. Vlastita naklada.
12. *Najnovija tumačenja Homerovih poredaba promatrana s formalne i sintaktičke strane*, Zagreb 1929, Šišićev zbornik, str. 289 i d.
13. *Gebrauch der Tempora und Modi in den homerischen Gleichnissen*. Auszug aus der im „Rad“ der Südslavischen Akademie Bd. 227 veröffentlichten Abhandlung, Zagreb 1930, S. 1—15.
(Bilješka P. Kretschmera o toj radnji: Glotta XXI (1933), str. 183.)
14. Clemenceau G., *Démosthène*. Referat, Glasnik Prof. društva X (1930), str. 231 i d.
15. *Drugi kongres slovenskih klasičkih filologa u Pragu*, Glasnik Jugoslav. prof. društva XII (1932), str. 147 i d.
16. *Sofoklovi Sljednici*, Zagreb 1932. Vlastita naklada.
(Referati o toj radnji: F. Stiebitz, Listy filologické, roč. 59, str. 172 i d.—M. Budimir, Srpski književni glasnik 1932, str. 310.—B. Magarašević, Glasnik